Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV — Reus, Dimars 23 de Octubre de 1900 — Núm. 3.699

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de forá.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Redacció y Administració
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
á provincias trimestre. . . . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar. . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de.... TOS

La que paga més contribució de la provincia.

LAPIDAS — LAS MILLORS Y MES BARATAS — Vda. y fills de A. Auqué — REUS

Plassa Constitució, 17 y Galanas, 1

ULTIMAS × NOVETATS

EN

CORONAS y altres objectes artístichs de flors, en seda, pluma, metall, porcelana, tela impermeable, etc., de totas classes y preus.

Cintas é inscripcions pera 'ls mateixos

M. PERPIÑA

Major, 22, Reus.

Recordeu als morts

Pera 'l 2 del próxim Novembre

PEDRAS MORTUORIAS

de marbre, varis colors travalladas al burí, amte y rellen, desde 15 pessetas; deuradas á meytat de preu

50 per 100 de rebaixa en las inscripcions.—De franch la colocació en lo Cementir.

TALLER DE MARBRES

LLOEVRA, 23. VIUDA VILA LLOVERA, 23.

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demés dias de deu á una del matí y de tres á cinch de la tarde havent traslladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, pimer.

TALLER DE PLANXAR

DE

REGINA LEIRA

Desde 'l mes de Juliol d' aquest any, se troba establert en aquesta ciutat un taller de planxar, montat ab tots los adelantos que tan delicat travall requereix.

Dit establiment te una secció especial pera 'l rentament de cortinatjes, transparents, stors, vels, etcétera, etc.

Aixi mateix se rentan vestits de seda y merí, y tota classe de mantellinas.

Los objectes que surten del rentament no experimentan cap dany, conservantse com surtits de fábrica.

Se donan llissons á senyoretas y se serveixen los encarrechs ab la major pulcritut y economía.

Carrer de las Galanas, 6, tercer, 1.ª—Reus

Agencia

Admet encárrechs, instancias memorials ó solicituts als Registres de la Propietat y Ajuntaments, certificats, copias é informes. Administració de fincas cobro de censals, etc. S' escriuhen cartas.

Presta diner ab hipoteca.

Carrer de la Presó, 16.

Secció doctrinal

Cada poble lo seu

La evolució de perfeccionament dels pobles no 's realisa si las societats viuhen del tot aisladas, si las manifestacións socials de las més avansadas y més civilisadas no exerceixen la seva acció en las enderrerides, y si entre 'ls pobles no hi han las relacions de vida social humana que son l' ambent indispensable pera que 's desenrotlli vivificantse la vida de las Societats.

Los pobles, y sobretot los pobles que per fets accidentals han sofert aturament en la seva evolució, han d' observar la vide social dels pobles més civilisats pera deduhirne las ensenyansas que 's desprenen del fet social experimental y ab ellas enrobustir los principis sociológichs ab quino acció 's compta pera portar lo nucle social al major estat de civilisació y perfeccionament possibles. Tots los elements de la organisació social dels pobles que posseheixen major civilisació han d' esser estudiats: constitució política y social, instrucció, ciencia, agricultura, industria, comers, bellas arts, cultura general, moralitat, modalitat del indivíduo, costums públicas, etc., etc., han d' esser objecte d' observació y d' análisis pera aprofitarne lo que positivament puga afavorir la evolució y desenrotllo del poble, lo que puga determinar més la personalitat étnica y lo que puga donar més forsa y acció profitosa als carácters individuals y colectius del nucle social.

Mes aqueixa selecció d' elements de la vida social dels pobles més civilisats, aqueix estudi de las cualitats dels nucles socials més prrgressius, aqueixa tasca profitosa quin fí ha d' esser tantsols l' aprofitarse de las llissons que 's desprenen de la experimentació social, no ha de traspassar jamay los límits assenyalats, no ha d' arribar en cap ocasió á la adaptació de lo exótich, no ha de servir pera realisar imitacions étnicas y sociológicas, y no ha d' exercir accions sociológicas que, tot semblant civilisadoras y progressivas, son degeneradoras perque esborran la personalitat social dels pobles, y ben be han probat las experiencias socials de la historia que poble que pert la seva personalitat, decau, s' endarrereix á la evolució humana y fins desapareix, si á temps una ferma acció social no li enrobusteix la seva personalitat. Los pobles son com los indivíduos: indivíduo sense personalitat ben propia, sense vida personal diferenciada dintre de la federació d' indivíduos que forman un nucle social, indivíduo que no posseheix acció profitosa pera la comunitat, indivíduo decadent, indivíduo de vida social xorca, indivíduo dominat, indivíduo sense altra acció social que la imposada y sense altres efectes en la vida del poble que 'ls que realisa com á instrument de personalitats diferenciadas y ab personalitat propia; poble ab exotismes, ab vida social enmatllevada y ab progressiva degeneració dels carácters propis, poble decadent, poble esclau en lo sentit social, poble corromput y poble que ha de desapareixer absorvit per pobles ben diferents y ab empenta vital sociológica pera deixar arreu fondas petxadas de la seva acció social fecondant.

Los pobles que 's senten renaixer, si no son ben dirigits, poden empendre mal camí y, tot anant á la seva diferenciació més complerta, trobarse ab que han disolt tots los elements socials propis en la característica sociológica d' altres pobles y d' altras societats. L' afany de sentirse 'l bategar de la vida, lo desitj intensíssim de guanyar lo camí perdut en l' avens de la civilisació y l' inconscient imitar als nucles socials que 's suposen més progressius y civilisats, son las causas que poden apartar als pobles que renaixen del únich camí que ha de portarlos al seu millorament social. Per aixó es que sols los indivíduos que posseheixen una personalitat ben ferma y diferenciada y que per

los seus estudis y coneixements son aptes pera l' análisis de la vida social dels pobles, son los que, dins dels termes generals avans exposats, poden realisar la benefactora tasca de nudrir las activitats socials d' un poble ab la aplicació de las accions socials que l' estudi experimental sociológich los hi haji probat que han esser de resultats inmillorables. Sols aixís pot acceptarse la mutualitat de la acció dels nucles socials, perque sols aixís progressan y 's perfeccionan sense perdre poch ni molt de la individualitat social. Tot lo que sía sortirse d' aquestos límits es sempre perjudicial y ha d' esser combatut.

A la gentada se la ha d' apartar sempre de tota imitació, perque cada exotisme que s' imita es una abdicació d' un element propi y, per tant, un afeblement de la propia personalitat social. A la gentada se la ha d' estimular á conservar lo propi fentli veure que res hi ha millor que lo personal, perque es lo que s' ha desenrotllat per indispensable á la individualitat, y perque lo propi es sempre cualitat, ja que 'ls defectes no son més que degeneracions, desviacions ó pervercions d' elements naturals de la personalitat dels pobles. Ha de ferse compendre á tothom que no es avansar lo copiar usos y costums dels nucles socials ben civilisats, perque l' avens veritable consisteix en perfeccionar, enrobustir y fer evolucionar, perfeccionantho, lo que es propi, y no en acceptar elements de vida social forasters y postissos per més que ahont son indígenas sían realment lloables. Cal posar en evidencia que en tots los pobles, las classes socials que més prompte perden los carácters étnichs y socials propis, son las classes socials xorcas, degeneradas, sense empenta social, de moral esquifida y ben sovint sense moral, d' enteniment petit, de defectes grossos y ab unas activitats personals y socials rublertas de convencionalismes, contrarias á la expansió de la vida y favorables al enaspiment, á la vida orgánica y social migradas y á la decadencia vital y á la desaparició com á element dels estaments socials. Despreciar la propia llengua, acceptar pera la personalitat y pera la familia eleménts de vida social exótichs y capgirar totas las inclinacions naturals de la vida condempnant tot lo expontani á esser soterrat y á neulirse per falta de vitalitat, es una proba positiva de degeneració y de rebaixament moral, perque suposa la absoluta pérdua del apreci de la propia personalitat, y, per tant, una personalitat ab grans defectes de desenrotllo, una personalitat incomplerta, una personalitat mancada d' alguns dels elements psicológichs normals del indivíduo.

Massa sovint se sent dir «á París no ho fan aixís», que «'ls inglesos ho fan de tal altra manera», que «á Alemania aixó no passa», y altras apreciacions per l' estil que res significan, que res proban, y que han d' esser sempre contestadas, dihent sempre: «donchs á »París, á Inglaterra, á Alemania fan aixó, ó alló molt »bé, y deuhen seguir fentho, pero nosaltres no devém »imitarlos, perque també lo que 'ns es propi está molt »bé y no devém deixarho.» A mí 'm fa una gran pena veure que á cada pas se citan exemples de cóm al extranger son certas cosas, y cóm se suposa que sols imitant ó copiant las dels altres es com podém fer quelcóm que estigá be. S' han de combatre aquestos erros y afavorir que sía ab lo nostre cor y ab las nostras necessitats que donguém solució als problemas de la vida social del indivíduo y de la colectivitat. Millorém la nostra inteligencia y la nostra cultura, dignifiquém del tot los nostres sentiments y coneguém ben be las nostras necessitats, y 'ls resultats serán molt millors y més positius que essent moguts y dirigits per aqueix mimicisme inconscient que es un destorb á la nostra diferenciació. Com ja avans he dit, l' afany natural per gaudir un estat avensat de civilisació es la causa d' aqueix volguer imitar als nucles socials positivament civilisats, pero es precís fer veure l' erro y dirigir totas aqueixas activitats que volen importarnos los que 'ns causarían perjudici, cap al fí positiu de millorar, desenrotllar y perfeccionar lo propi.

Ni 'ls suechs imitan als inglesos, ni 'ls inglesos als suechs, ni cap d' aqueixos pobles al alemany, ni aquet als altres, sino que per lo contrari la seva personalitat se diferencia cada vegada més, perfeccionant y desenrotllant lo propi, sense per aixó viure aislats, ja que hi ha compenetració en la vida social de tots ells.

L' individuo més civilisat és lo que més diferenciada té la seva personalitat y més senceras y normals las propias activitats personals y socials. Los pobles que vulgan arribar á un veritable estat de civilisació, no han de parar fins á conseguir que en lo nucle social, hi sian positivas las cualitats que fan del indivíduo una personalitat del tot civilisada.

Lo poble catalá no ha d' imitar a Fransa, ni á Inglaterra, ni á Alemania. Pera tots los accidents de la vida social tenim elements propis. No cal més que desenrotllarlos y perfeccionarlos. Podém ésser y som en tot originals. ¿Per qué decantarnos á la imitació? Pero aixó es tranzitori; la nostra originalitat, no es borrada, ni de molt, s' enrobustirá y existirá per complert.

D. MARTÍ Y JULIÁ.

Un núvol de pas

INTIMA.

A mon ben volgut germá Joseph

(Acabament.)

Jo soch del tot ignoscent á tas acusacions y no obstant vas creyentme tú culpable. Ton amor no torna, no, ¡oh! y tarda... tarde; tarda molt á tornar, molt Considerant llavors jo la teva ingratitut, la teva credulitat envers qui sols cifra son afany per perdrens, veyent la ineficacia de mas protestas de ignocencia, veyent també que mas paraulas ja no troban eco en ton cor, ma passió, va consumintse, va morint á poch á poch, fins que arriba per complert á apagarse... Mira donchs; soch lo peix, ja dessecat, lo peix sense vida. Quedo jo com embrutit, sense sensibilitat. Llavors m' entrego desenfrenadament á las passions baixas y rastreras; ó las passions que consumeixen la carn. Aqueixas passions, suposaré donchs que son los pescadors famolenchs, *los pescadors de canya*. Se menjan lo peix que no haurían pescat pas al estar dintre son element, dintre 'l mar, ó lo que es lo mateix: no me haurian á mi consumit aquellas, si no hagués deixat de possehir jo ton amor. Després, es cuant lo mar, millor dit, cuant tú, arrepentida ja per lo convenciment que hss nat adquirint de ma ignocencia y volguent compensar are, ab la forsa d' un carinyo més gran, las ofensas que antes m' has inferit, tractas d' atraurem cap á tu altre vegada, per poguer entregarte boija d' amor en mos brassos, y aixís darme ab lo calor dels teus, novament vida. Pero... l' auxili resulta extemporani, ha vingut massa tart y tos esforsos per revivar las brasas de un foch que está apagat ja, resultan completament esteril, resta mon ser insensible á totas tas febrositats.

Y es alló... no obstant, superficialment, es á dir, á la vista del mon, d' aquest que tot ho veu á distancia sense entretenirse en analisar detalls, per aqueixos continuarem sent un matrimoni model, sens darse compte de que, miserablement estant enganyantse ells mateixos. ¿Saps quí possehirá 'l secret, qui sabrá positivament lo horrible de nostra situació? Los experts pescadors del bot que han passat per devant del peix ab l' afany de ferlo presoner en sas xarxas, y que han dessistit després en son propósit, de convencers de que no tenian aquells vida, tot abandonant prontament la platja; son las falsas, las hipócritas amigas tevas, ab la diferencia de que, aquells, dedican sa existencia, pescant peixos solament, mentres que ellas continuament, ab sas difamacions, se dedican á la pesca de vidas y honras, incitadas per la enveja que'ls causava ta felicitat d' ahir, te abandonarán al veuret desgraciada avuy, deixante sola ab lo fruyt de sa obra fatal; sola sí, completament aislada, puig restarás condemnada á viure perpetuament, ab la glacial fredor d' una ánima morta... Contempla donchs tú, ab los ulls de la imaginació, cuadro tan horrible... Y si aixó que intento pintarte; si aquesta hipotesis, arribés á ser desgraciadament, un fet real y verdader ¿que sería llavors de nosaltres? digas ¿que sería?...

. . . .

¡Aixecas lo capl... somrius... ¡oh ditxa!, aixugas tas llágrimas y 'm miras dolsament, ab aquesta mirada que enteressa vivament al cor y que es com jo vull que 'm miris sempre... ¿Veritat que m' hss comprés, ma hermosa? ¿Veritat que ja sens repulsió per las falsas amistats que han intentat crusificarte? ¿O y que sí, que creus en mon amor, sols en mon amor, que es l' essencia del sentiment, despullat per complert de tota impura passió?... ¿Veritat que no s' apartará jamay, de tú l' afecte suprém que 'm professas, afecte encarnat en un angel de bondat y bellesa?...

Si, sí ja 't crech, no cal que m' ho juris; ja en ton rostre, veig retratada la sinceritat de tas paraulas, ma bella esposa... Dius que ja no duptarás de mí may més; que estás completament curada... Deu te vulga escoltar, que ell ho vulga, y fassi que aixís pensis sempre, sempre, y comprenguis que 'ls consells sans, impregnats de bondat divina, sols pot donártels, inspirats pel redemptor, lo company inseparable de ta existencia, l' home que sols es per tú, que te idolatra, que no té en lo mon altre aspiració que eternisar ta felicitat, puig que n' es de ell la seva vida.

RICART PALLEJÁ.

Reus 17 Octubre 1900.

Coneixements útils

Pera LO SOMATENT.

Sent l' electricitat una de las manifestacions de la naturalesa cridada á desempenyar un dels principals papers en la vida, propi es que tothom conegui quant menos las sevas aplicacions, ja que encara es un secret pera l' home la seva naturalesa ó modo de ser.

Avuy dia sols se coneixen sos efectes y algunas medis de produhirla, aixís com una munió de sas aplicacions.

Los efectes produhits per la electricitat, poden considerarse de tres classes, fisichs, químichs y fisiológichs; en los fisichs, tením los mecánichs, los calorífichs y 'ls lluminosos; en los químichs, la descomposició y combinació de las sals y gassos y en los fisiológichs los efectes que produheix en los animals, de quins ne treu gran partit la ciencia médica.

Al igual dels efectes tením las causas que la posan en evidencia aixís es que las formas de produhirlas fins avuy son també aprofitant efectes físichs y químichs.

Las maneras més usuals de produhir la electricitat avuy dia, es utilisant forsas naturals, com son salts d' aigua y molins de vent ó bé 'l vapor, no havent fet ús de las pilas termo-eléctricas per no ser prou elevat son rendiment, ab tot es molt fácil que dins de poch temps ens dongui 'l célebre Edison un nou invent aprofitant aqueixa classe de pilas, resolt la problema de la economía que 's lo que fa que no s' estengui molt més la electricitat.

Los generadors químichs, son las pilas que tanta aplicació tenen per totas parts, ja siga en las instalacions de timbres, de teléfonos, telégrafos ó galvanoplastia y fins pera l' iluminació d' habitacions y casas de camp.

A fí donchs de donar á coneixer á nostres lectors la manera d' aprofitar algunas de las aplicacions casulanas ó industrials, comensarém per una de las parts més senzillas d' aquest ram de la ciencia com son las pilas ó sigui 'ls generadors químichs de electricitat.

Avans d' anomenar aparatos y autors, es precís exposar d' una manera gráfica la forma general de funcionar d' aquesta classe de generadors.

En casi totas las pilas, per més que 'ls materials empleats sigan diferents, lo funcionament es igual, aixís es, que fent la descripció de la pila simple será suficient pera fersen cárrech.

Si agafém un vas ó dipósit de vidre que continga un líquit excitador que lo mateix pot ser format ó compost ab sals d' amoniach, ácit sulfúrich (oli de vidriol) ó un' altra materia, y posém dos placas ó planxes l' una de zench y l' altra de carbó y las unim per fora per medi d' un fil metálich (bon conductor de la electricitat) tindrém format un element pila que agrupat ab altres constituheix lo que 's diu pila ó batería.

La corrent eléctrica segons s' admet, es originada per l' acció química que exerceix lo líquit excitador sobre 'l zench quina acció dona naixement á una forsa anomenada forsa electro motriu.

En aquesta acció, la part de placa de zench atacada per lo líquit excitador se carrega d' electricitat positiva y la no atacada, de negativa.

La electricitat de que 's carrega 'l líquit en aquet treball es recullida per la placa de carbó que no es atacada.

Com que en la part no atacada del zench tením electricitat negativa y en lo carbó, positiva, resulta una diferencia de nivell eléctrich, que al igual del aigua, busca establir l' equilibri, originant per aquest motiu en lo fil que junta exteriorment las dos placas la corrent eléctrica desde 'l punt en que te més tensió, al en que n' hi te menos ó siga desde 'l carbó al zench.

Aquest desnivell, y per lo tant la corrent, continúa mentres lo zench es atacat ó siga mentres l' acció química se sosté.

Lo sentit de la corrent en l' exterior de la pila es com s' ha demostrat desde 'l polo positiu (carbó) al negatiu (zench) y en l' interior, al revés, desde 'l negatiu ó atacat per lo líquit al positiu ó siga 'l no atacat.

Una vegada comprés lo funcionament, podém indicar ja alguns dels tipos de pila més corrents y las aplicacions que se 'ls pot donar, tota vegada que 'l número d' aquestos aparatos inventats hasta 'l dia es molt crescut.

Lo més conegut de tots es lo tipo de pila Leclauché, del que n' existeixen varis models pera tots basats en un mateix principi ó siga, un polo positiu, usant un prisma de carbó com á conductor posat ab peroxit de manganés dins d' un vas porós, y un polo negatiu format per una barra ó placa de zench. Lo conjunt se posa en un bany format per una disolució de sal amoniach (clorhidrat d' amonich) contingut en un vas de vidre. En aquesta pila, la disolució amoniacal es lo líquit excitador y 'l peroxit de manganés es lo despolarisant ó siga 'l que impedeix lo dipósit d' hidrógeno que durant la acció química va al polo positiu.

D' aquest tipo n' existeixen tres categorías, que son: las de vas porós, ó siga la que acabém de descriurer, las de placas movibles aglomeradas y las de cilindres aglomerats quinas tenen sas particulars ventatjas y sos aplicadas á usos especials.

Lo model de placas aglomeradas pot utilisarse

pera l' instantánea producció de fortas correnls, d' aquí que la fassin servir pera l' explossió de torpedos y pera las barrinadas de las pedreras, etc , etc.

Ab lo de cilindre aglomerat, tamany gran, s' obtenen elevadas capacitats, poguent funcionar en corrent continua, donant un rendiment 0'1 ampere d' intensitat.

La forsa electro-motriu d' aquesta classe de pilas se considera de 1'5 volt aproximadament.

L' ús més general es pera 'l funcionament de timbres, teléfonos, telégrafos y tots aquells aparatos que sols necessitan funcionar á intérvals.

M. G. P.

ESPURNAS

SOBRE LAS FIRAS Y FESTAS

Nó, nó, encara no estém *enfirats* y ni *enfestats*: mentres lo mes no agonitzi en mitj d' esplets de satisfacció y riatllas, mentres las ideas no 's tradueixin en realitats, las nostras *espurnas* han de ser sobre *firas y festas*, máxime actualment que hem conseguit enterrar per sempre més la tristesa y que en l' horitzó de la nostra pensa, torna á gronxarse esplendent lo Sol demunt de nuvols de color de rosa.

La fé que tenim en que 'ls números del Programa oficial serán fidelment executats y la fé que la Comissió executiva, de la qual formém part, té en que aquestas festas deixarán tan bon recort, com quantas n' ha celebrat nostra població, ens alena á no defallir en las nostras esperansas é impulsa á la ploma pera que exteriorisi las més íntimas impresions sobre las fastas, que han de comensar lo próxim dissapte.

Las rebaixas que la companyía dels ferrocarrils de Madrid, Saragossa y Alicant y la del Nort han establert en lo preu dels bitllets y 'ls trens especials que s' organisarán de Tarragona á Reus y d' aquesta ciutat á la capital, contribuhirán y no poch á que las festas atreguin á nostra població molts y molts forasters, y no hi ha dubte que d' aquesta animació n' ha de sortir l' éxit de las mateixas.

Que 'ls números de que 's compon lo Programa oficial valen la pena de fer un viatje á nostra ciutat, (no d' aquí cap á fora) y d' imposarse algún sacrifici, millor que la nostra ploma, ho resa 'l mateix Programa.

Batalla de serpentinas y flors ab carruatjes alegórichs y adornats—diu lo programa—y com de gust hem demostrat tenirne en totas las festas y 'l sentiment de l' art es un dels patrimonis que millor guardém dels que 'ns deixaren nostres pares, es per demés fer ressaltar la importancia d' aquest número, *clou* y compendi de tots los del Programa.

X. X. y X.

CRÓNICA

Després de practicarli la operació del embalsamament fou conduhit ahir desde Porrera á aquesta ciutat, lo cadávre del que en vida fou nostre particular ámich D. Joseph Pellicer y Domenech, pare de nostres benvolguts ámichs y ferms companys de causa D. Marián y Joan Bellicer y Bellvé.

L' enterro del infortunat amich s' efectuá á las quatre de la tarde d' ahir, sent conduhit lo cadàvre desde la casa habitual de la familia Pellicer, en la plassa de Prím, á la Parroquial Iglesia de la Providencia y d' aquésta al cementiri, essent acompanyat fins al Portal del Roser, per numerós y distingit corteig, que probá las simpatías de que gosá en aquesta ciutat lo difunt, (q. a. c. s.)

Repetím á sa desconsolada familia la espressió de nostre condol.

—

Ahir á tres quarts d' onze de la nit en la entrada del carrer del Aguila, d' aquesta ciutat, se cantavan per un jove que disfruta de *molt bona veu*, las cansons més asquerosas, indecents é inmorals que 's poden arribar á sentir, acompanyat d' altres companys tan xistosos com éll.

Los vigilants escoltavan y sinó aplaudint á lo menos tolerant lo que 's feya.

Lo sereno lluhint per sa ausencia.

Lo mateix los municipals de nit.

Y... á Reus ja casi som á Xauxa...

—

Un dels més crús de la estació que atravessém resultá lo dia d' ahir. Lo cel enterbolit per espessa boira y la freda temperatura que 's deixá sentir nos feren creure que 'ns trobavan en mitj del rigurós hivern.

Ab canvi tan repentí, son moltas las personas que han comensat á fer ús dels abrichs.

—

Hem rebut unas elegants programas de las firas y festas, anunciadors al ensemps de la acreditada y luxosa botiga de mercería, perfumería y altras novetats, «El Capricho».

En las cobertas hi llueixen lo bon gust de la casa editora y una reproducció fotográfica de la botiga «El Capritxo», situada el carrer de Monterols.

Agrahím l' atenció que 'ns han tingut los propietaris de la esmentada tenda, nostres amichs en Rossendo y Pau Codina.

—

Ahir assistirem á la vetl ada d' inaguració y solemne repartició de premis que tingué lloch en lo espayós saló de festa del «Colegi de Sant Pere Apóstol» del carrer de Seminaris y que ab tant acert dirigeixen los R. Pares Maristas.

Lo programa editat ab molt gust per l' imprenta Fills de Sanjuan era lo següent:

1. «Fantasía».—(Lleó Cavallo).
2. «Regreso al Colegio», per l' alumno Baldomer Picón.
3. «El Sándalo», per lo párvul Anton Fusté.
4. «Monstra te esse Matrem», duo.—Rossini.
5. «Memoria del curso de 1899 á 1900», per lo Secretari.
6. «Marcha Indiana», per los Srets. Montlleó y Gich.—Sellenik.
7. «Concertación literaria», per los Srets. Güell, Forester y Salvador.
8. Solo de violí.—Rvent. P. Pau Gené.
9. «María y España», poesía per lo Sret. Marcelo Ibañez.
10. «El buen escolar», recitat per lo Sret. Joseph María Pagés.—Guinart.
11. «El Elefante y el Papagayo», per lo senyoret Pere Sunyé.
12. «La Creu», per l' alumno Miquel Seró.
13. «La Caballería Rusticana» per los senyors Montlleó y Civit. (Mascagni».
14. Distribució de Premis, als alumnos del Batxillerat, Comers y Primera ensenyansa.
15. Discurs, per lo Rvnt. P. Superior.
16. «Sacra Familia», coro per los alumnos.

Tots los números y especialment lo *Solo, Violí*, *La Creu* per l' alumno Miquel Seró, «El Elefante y el Papagayo» per lo senyoret Pere Sunyé y «El buen escolar» van ser molt ben interpretats aixís com la part musical que, aná á cárrech dels distingits profesors d' aqueixa Sr. Cogul, Ramón, Pujol y Guinart.

La distingida concurrencia que omplia lo local, entre quina vegerem lo distingit Coronel y oficials del regiment que guarneix aquesta plassa y altre sortí en extrém satisfeta de tal festa tributantse molts elogis als que ab tanta solicitut se desvetllan per educar á la nostra joventut, la generació de demá perque pugan complir com á bons las obligacions que ens ha posat Deu als que vivim en aquesta terra.

Mil felicitacions als R. R. Pares Maristas.

—

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentes especies puja la cantitat de pessetas 1538'67.

Secció oficial

Registre civil

dels dias 21 y 22 d' Octubre de 1900

Naixements

Cap.

Matrimonis

Joseph Vilella, ab Dolors Auriachs.

Defuncions

Cap.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Pere Pascual.

Sant de demá.—Sant Rafel.

Anuncis particulars

Finalment ¡oh lectors!

Podém anunciar que ha sigut vensut lo terrible mal venéreo y sifilítich.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página Miraoulosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob ant-sifilítich COSTANZI.

PERA 'LS MORTS

Riquíssim y variat assortit en coronas, flors artificials, rams, pensaments, y adornos propis pera nitxos, panteons y sepulturas y recomposició dels propis objectes que 's troban fets malbé.

RIPOLL germanas

Carrer Llovera, 29.—Reus.

També 's trobará en aquesta casa gran varietat de plantas y adornos pera saló.

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pellisé situada á un kilómetre d' aquesta ciutat, llindant ab la carretera de Salou, hi ha varis trossos de terra, de cabuda un jornal aproximadament, pera vendre.

Pera informes dirigirse al mateix duenyo, Mercería, 5,6 á D. Bonaventura Carpa, Farmacia, Reus.

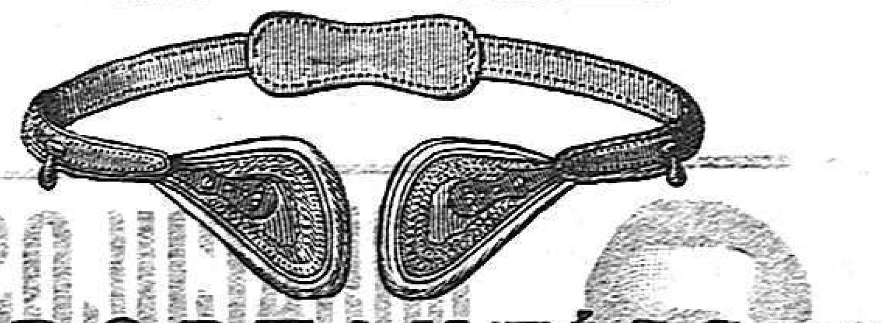

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falsos remitits y certificats, medis molt empleats en las grans capital; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entussiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convensut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctich y modern pera la curació de las hernias

Faixas hipogástricas pera corretjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT

LA CREU ROJA

PLASSA DE PRIM.-REUS

Telégramas

Madrid 21.

A pretext del nombrament del general Weyler pera la Capitanía general de Madrit, lo senyor Silvela ha abandonat lo Poder.

—En Silvela es al Palau Real á posar en mans de la Reyna las dimissions de tots los ministres.

A las vuyt ha arribat de Toledo 'l general Azcárraga dirigintse inmediatament al Palau Real.

Es opinió general que la Reyna oferirá al general Azcárraga la formació de Goven.

—Han dimitit lo subsecretari de Governació y 'l Director general de Comunicacions, marqués de Portago.

—Al sortir del Palau ha dit en Silvela que havía manifestat á la Reyna que, á pesar dels prechs dels seus companys de Gabinet pera que continués al davant del Govern, aixó li era impossible.

Ha dit també en Silvela que la Reyna no consultará als quefes de partit, puig no hi haurá cambi de situació, continuant en lo Poder lo partit conservador encarregantse probablement lo general Azcárraga de la presidencia del Consell.

Madrid 22.

De las moltas combinacions que 's fan pera solucionar la crísis, la que sembla més provable es la següent: lo general Azcárraga desempenyará la cartera de Guerra y la Presidencia; segueixen en sos respectius llochs los senyors marqués de Aguilar de Campóo, García Alix y Allende Salazar, entrant lo senyor Ugarte á Governació, lo senyor Sanchez Toca á Marina y lo senyor Cárdenas á Agricultura.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonía y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principal droguerias

Secció comercial

J. Marsans Rof

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	71'32	Aduanas	‘
Amortisable 5 0/0	92'80	Norts	52'15
Colonial	115‘	Alicants	76'70
Cubas 1886	85‘	Orenses	22'20
Cubas 1890	71‘	Obs. 6 Fransas	96‘
Filipinas	‘	Id. 3 0/0 id.	51'75
Exterior París	70'05	Id. Almansa 3 0/0	‘

GIROS

París	31'60	Londres	33'08

Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.—Compra y venda al contat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la palssa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.	‘	32'70	‘
» 8 dias vista	‘	‘	‘
» vista	‘	32'75	‘
París 8 dias vista	‘	‘	‘
» vista	31'22 1/2	31'25	31'50
Marsella 90 dias fetxa	‘	‘	‘
» 6 vista	‘	‘	‘

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		675	
Industrial Farinera	675		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	700		
Manufacturera de Algodón		150	
C.ª Reusense de Tranvías	25		
C.ª Reusense de Tranvías privilegiadas 5 per 100	275	350	

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	71'35	Cubas del 86	85'06
Colonial	115‘	Cubas del 90	71‘
Orenses	22'15	Amortisable	92'85
Norts	51'90	Ob. 5 p% Almansa	‘
Alicants	75'90	Id. 3 p% Fransas	‘
Filipinas	‘		

PARIS		MADRID	
Exterior	70‘	Interior	71'45

GIROS

París	31'50	Londres	33'08

Se reben órdres pera operacions de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

LLIBRES

Poesías, de D. Eugeni Mata y Miarons.—Una pesseta, 'l tomo.

Rosari del cor, poesías de D. Francisco Gras y Elías.—Duas pessetas, lo tomo.

Se venen en l' Imprempta d' aquest diari.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 435. Barcelona

MIRACULOSOS ❖ CONFITS

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

COSTANZI

No pochs envejosos sufreixen grandement per lo favor cada dia mès creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remeys **Costanzi**, que han curat mils de malalts de **venéreo y sífilis** encare sent sos mals crónichs de mès de 20 anys.

Dits medicaments son d' efecte tan maravellós pera 'ls *estreñyiments uretrals*, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las perillosas *candelillas*. En dos ó tres dias será radicalment curada la *purgació* recent y en cinch ó sis dias la *crónica* y gota militar. Inmillorable pera las *úlceras* y *fluix blanch* de las *donas*, *arenillas* y *catarros* de la *vejiga*, *escozores uretrales*, *calculs*, *retencions d' orina* y demés *infeccions genito urinarias* y especialment la *sífilis* encarque sia hereditaria. Pera la curació de la *sífilis*, lo Roob ha donat probas patents d' una superioritat incontestable sobre tots los antisifilítichs fins ara coneguts, perque es l' únich que no conté *Ioduro de Potasio* ni cap *sustancia Mercurial*. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectes de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malaltías no molt fácils de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrèdols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l' inventor. *Carrer Diputació, 435, Barcelona.*—Preu de la **Injecció Costanzi**, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilítich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de **D. Anton Serra**, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del **Dr. Carpa** y en la Droguería de **D. Francisco Freixa** Plassa de Prim, 1.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase........	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).........	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe...........	9'15 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ALTAS y BAIXAS

pera la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

GUANO ANCORA

DE LA

Societat Belgo Alemana á Roskin

Agent general á Espanya ALEXANDRE PIK, Bailen 17, Barcelona

Aquest guano universalment conegut se recomana per la puresa y alta graduació de las materias que le componen y qual riquesa se garantisa ab los análisis de multitut de Cambras Agrícolas nacionals y extranjeras. Desconfiar de las imitacions. Guano G pera cereals, remolatxas, hortalissas, cánem, moresch etc. etc. Guano E pera patatas y tota classe de tubérculs, Guano W especial pera vinyas y arbres fruyters, recomanantse eficasment pera las replantacions y empelts de ceps americans.

Depositari de Reus, D. JAUME PLANA SALVAT

Ferrocarril económich

de Reus á Salou

Servey de trens

que regirá desde 1.º 16 de Setembre de 1900

SORTIDAS DE REUS	SORTIDAS DE SALOU
Matí	*Matí*
4'10	4'56
9'00	10'49
Tarde	*Tarde*
2'32	5'10
5'43	
	Nit
	7'2

Les horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 16 de Septembre de 1900.